

De 12 beste tips voor **Statenleden**

Statenlidnu

Opleidingen voor Statenleden

Statenlidnu organiseert bijeenkomsten, masterclasses en webinars. Ook is er een digitale leeromgeving voor Statenleden.

Digitale leeromgeving voor Statenleden

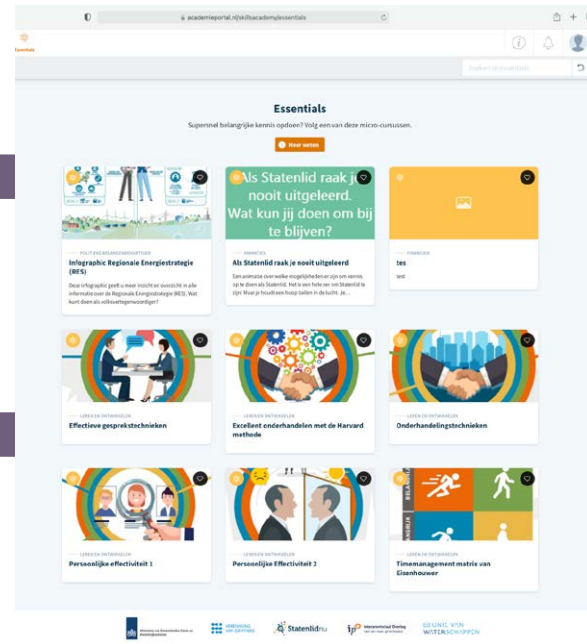
Voor Statenleden zijn er online cursussen en leer- en opleidingsmodules. De online leeromgeving is beschikbaar via www.leerplatformStatenleden.nl. Kies de provincie en druk op inloggen om direct aan de slag te gaan.

Masterclasses en webinars

Statenlidnu biedt **masterclasses en webinars** aan. Deze worden speciaal ontwikkeld voor Statenleden in opdracht van Statenlidnu in samenwerking met provincie-experts. De opzet is kleinschalig, zodat eigen reflecties en dialoog de ruimte krijgen.

Bijeenkomsten

Statenlidnu organiseert **bijeenkomsten en workshops** met deskundigen. Dit kan gecombineerd worden met een Statendag of informatiebijeenkomst voor Provinciale Staten die door de griffie wordt verzorgd. Statenlidnu kan een onderdeel organiseren over een actueel thema op maat.

Integriteit en Statenlid

Integere politici en ambtenaren zijn een basisvoorwaarde voor het vertrouwen van de inwoner in het provinciaal handelen.

Integriteit heeft ook alles te maken met kwaliteit en professionaliteit. Om de integriteit hoog te houden staan allereerst individuele politici en ambtenaren aan de lat. Daarnaast zijn Gedeputeerde Staten en Provinciale Staten samen verantwoordelijk voor een goed integriteitsbeleid en het periodiek agenderen van het thema integriteit.

Het ministerie van Binnenlandse Zaken heeft ter ondersteuning van onder andere Statenleden een **handreiking integriteit decentrale politieke ambtsdragers** uitgebracht.

Statenlidnu heeft een handreiking voor statenleden op laten stellen door CAOP. Het is onmiskenbaar dat integriteit een wezenlijk onderdeel is van de kwaliteit van het werk van Statenleden. De handreikingen zijn te vinden op de **website van Statenlidnu**.

Toolkit democratische weerbaarheid

Decentrale politieke ambtsdragers manoeuvreren zich in een sterk gepolitiseerd landschap, waar iedere dag belangen worden afgewogen en keuzes worden gemaakt. Maar welke belangen leggen het meeste gewicht in de schaal? En wie beïnvloedt hen (on)bewust bij de dilemma's die zij voor hun kiezen krijgen?

De **Toolkit democratische weerbaarheid** dient als hulpmiddel om inzicht te krijgen op hoe een (kandidaat-)ambtsdrager kiest en welke bagage zij met zich meedraagt. Aan de hand van de zelftest kunnen ambtsdragers zicht krijgen op de risico's in hun gemeente, provincie of waterschap. Daarnaast is een gespreksleidraad met werkvormen ontwikkeld om integriteit praktijkgericht te bespreken.

Checkpoints integriteit

- Besluit ik zonder last of ruggespraak?
- Maak ik een inhoudelijke afweging
- Heb ik voldoende tijd en informatie voor mijn afweging?
- Kan ik mijzelf in de spiegel aankijken?
- Heb ik gespiegeld?
- Mag het in de krant komen te staan?
- Share and aware
- Wees open over wat u doet
- Deel wat u doet met anderen
- Wees bewust en kies expliciet
- Doe en toets samen
- Gebruik uw kompas

Tips voor Statenleden

Tip 1: Fractie

Houd als Statenlid goed in de gaten wat je als fractie gedurende vier jaar wilt bereiken in relatie tot het verkiezingsprogramma, coalitieakkoord en (indien van toepassing) de portefeuille van de eigen gedeputeerde.

Kies een aantal speerpunten en bespreek binnen de fractie hoe de speerpunten concreet worden opgepakt en wie wanneer wordt betrokken. Een heldere **taakverdeling** binnen de fractie afgestemd op ieders expertise en wie waarvoor aanspreekpunt is, dragen bij om speerpunten actief op te pakken en op de juiste momenten te agenderen.

Tip 2: Lobbyen

Vanuit het college van Gedeputeerde Staten wordt dagelijks veel gelobbyd om zaken voor elkaar te krijgen in Den Haag of Europa.

Als Statenfractie kun je hier ook je steentje aan bijdragen. Hiervoor is het belangrijk om dezelfde taal te spreken en **één lobbyboodschap** uit te dragen. Ga het gesprek aan met Gedeputeerde Staten over het doel van de lobby, welke boodschap wordt uitgedragen en hoe de politiek hierbij kan ondersteunen.

Tip 3: Rollen

Provinciale Staten hebben drie verschillende rollen.

Een **kaderstellende rol** bij bijvoorbeeld het vaststellen van de begroting waarbij je de gelegenheid hebt om op veel thema's inkleuring te geven. Echter is het slimmer om daar al richting aan te geven bij de behandeling van de kadernota ofwel de voorjaarsnota.

Een **controlerende rol** wordt vervuld door de uitvoering van het beleid te controleren, bij bijvoorbeeld het vaststellen van de jaarrekening.

Een **volksvertegenwoordigende rol** vervul je doordat je gekozen bent als Statenlid en inwoners door jou worden vertegenwoordigd. Blijf voldoende tijd maken om met inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties in contact te blijven.

Tip 4: Participatie

Wees alert dat inwoners en organisaties gelegenheid wordt geboden om betrokken te zijn bij het provinciale beleid. Inwoners en organisaties kunnen op diverse manieren bij vraagstukken worden betrokken, ofwel participeren. Formeel door inspraak bij commissievergaderingen, een burgerinitiatief, referenda, het indienen van een zienswijze als belanghebbende of een burgerinitiatief. Informele vormen zijn contact met Statenleden, het bijwonen van vergaderingen of deelname aan werkbezoeken. Participatie kan eveneens plaatsvinden bij de voorbereiding van besluiten of de uitvoering ervan. De griffie heeft bij sommige werkvormen ook een belangrijke rol om participatie te faciliteren.

Tip 5: Media

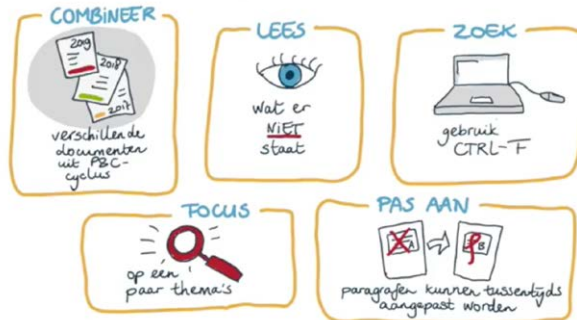
De media vormen actoren die naast inwoners en maatschappelijke organisaties invloed uitoefenen op de besluitvorming. Ze hebben een belangrijke agenderende functie.

Voor journalisten is het niet vanzelfsprekend om provinciale thema's te volgen. Als Statenlid word je geconfronteerd met denkbeelden en belangen die via de media worden verspreid. Ook kun je de media als belangrijke **partner** voor de provincie zien om nieuws te verspreiden naar inwoners en organisaties. Ze spelen een belangrijke rol in kennisvergaring in de maatschappij. Vergeet echter niet de **eigen social media kanalen** waar je rechtstreeks met mensen kunt communiceren. Niet alleen zenden, maar ook ontvangen.

Tip 6: Financiën

Uiterlijk in juni wordt de kadernota ofwel voorjaarsnota vastgesteld. Dit is een cruciaal moment om de piketpaaltjes te slaan over waar het geld het volgende jaar aan wordt besteed.

Laat dit moment niet zomaar voorbij gaan. Nu is het moment om een voorzet te doen om iets in de uiteindelijke begroting te krijgen. Bij de behandeling van de begroting is dat soms lastiger om voor elkaar te krijgen. Ook worden vaak in juni de **jaarstukken** aangeboden, waarin Gedeputeerde Staten verantwoording aflegt aan Provinciale Staten. Vanuit je controlerende rol als Statenlid is het belangrijk om na te gaan of het geld daadwerkelijk is besteed en de gewenste resultaten zijn behaald.

Tip 9: Samenwerkingsverbanden

De Nederlandse provincies werken samen in het Interprovinciaal overleg (IPO) die de gezamenlijke provinciale belangen in Den Haag en Brussel behartigt. Daarnaast is het een platform voor het stimuleren van innovatie en uitwisseling van kennis voor provincies. De Algemene Vergadering bestaat uit twee Statenleden per provincie. In het Interbestuurlijk Programma staan de afspraken tussen Rijk, provincies, gemeenten en waterschappen voor de aanpak van een aantal grote maatschappelijke opgaven. Als Statenlid is het handig te weten wat er gebeurt binnen verschillen samenwerkingsverbanden. Vraag de gedeputeerden regelmatig terug te koppelen over samenwerkingsverbanden. Dit is ook vanuit de provinciale toezichhoudende taken van belang richting o.a. gemeenten, waterschappen, de commissaris en de Veiligheidsregio. Als Statenlid en fractie is bovendien de samenwerking met gemeenteraadsfracties van belang.

Tip 10: Instrumenten

Een Statenlid heeft verschillende instrumenten ter beschikking.

Neem hiervoor eens een kijkje in de [Provinciewet](#) en in het Reglement van Orde van de Provincie. Voor het opstellen van een motie of amendement kun je handig gebruik maken van eerdere voorbeelden binnen de provincie of van andere provincies.

Nuttig zijn de checklists uit het Zakboek voor Statenleden en de e-learning over rollen en instrumenten op het www.leerplatformStatenleden.nl

— ONZE CURSUSSEN

Rollen & Instrumenten provincie

De verhoudingen binnen de provincie worden uitgelicht. Daarnaast komen de kaderstellende, controlerende en volksvertegenwoordigende rol van Statenleden aan bod. Ook worden de verschillende instrumenten van Provinciale Staten toegelicht en wordt er uitgelegd wanneer deze ingezet kunnen worden.

Tip 11: Omgevingswet

De Omgevingswet biedt provincies verschillende instrumenten om de taken voor de fysieke leefomgeving uit te voeren.

In de **omgevingsvisie** leggen Provinciale Staten haar beleidsdoelen en ambities voor de fysieke leefomgeving voor lange termijn vast. De **omgevingsverordening** geeft invulling aan de maatschappelijke opgaven uit de omgevingsvisie en bevat provinciale regels voor de fysieke leefomgeving. Provincies kunnen het langetermijnbeleid concretiseren in een **programma**. Voor een aantal onderwerpen o.a. voor geluid en luchtkwaliteit is een programma verplicht op basis van de Omgevingswet.

Middels het instrument **instructie** geeft de provincie aan hoe een gemeente of waterschap een bepaalde taak moet uitvoeren. In een **projectbesluit** wordt uitgewerkt hoe een project wordt uitgevoerd, bijvoorbeeld de aanleg van een provinciale weg. In het besluit staat ook op welke wijze participatie plaatsvindt. Wil je als Statenlid meer weten over de Omgevingswet kijk dan op www.aandeslagmetdeomgevingswet.nl of doe de e-learning op het **leerplatform** voor Statenleden.

Tip 12: Digitaal vergaderen

De meeste gemeenteraden, Provinciale Staten en waterschapsbesturen zijn sinds de coronacrisis overgeschakeld naar digitaal vergaderen. Om de continuïteit van het bestuur te waarborgen, kunnen via de tijdelijke wet ‘**Digitale beraadslaging en besluitvorming**’ digitaal besluiten worden genomen. Wil je weten wat de tijdelijke wet betekent voor de besluitvorming in jouw provincie? Of hoe en in welke gevallen je het beste digitaal kunt overleggen? [Democratie in Actie geeft antwoord op vragen en ondersteunt.](#)

Ook is de tijdelijke wet geëvalueerd en zijn er **twee rapportages** uitgebracht. In de tweede rapportage ligt de nadruk op de ervaringen van de volksvertegenwoordigers. Een meerderheid is het digitaal vergaderen goed bevallen, beter dan verwacht. De helft ziet digitaal vergaderen als een **bruikbaar alternatief** voor of **goede aanvulling** op fysiek vergaderen. Vertegenwoordigers ervaren ook nadelen.

Zo is er minder interactie en debat en het contact met de achterban is lastiger. Raads- en Statenleden en AB leden voelen zich **gehinderd in hun vertegenwoordigende rol**. De evaluatiecommissie vindt het te kort door de bocht om dit alleen aan het digitaal vergaderen toe te schrijven. De hele crisis met alle crisismaatregelen bemoeilijkt die vertegenwoordigende rol.

Lidmaatschap

Provinciale Staten kunnen gezamenlijk als collectief lid worden van Statenlidnu. Het lidmaatschap bedraagt dan per Statenlid € 95,- per jaar.

Provinciale Staten van Brabant, Noord-Holland, Utrecht en Gelderland zijn niet gezamenlijk lid, daarvoor is voor Statenleden een individueel lidmaatschap mogelijk. Het individueel lidmaatschap bedraagt € 145,- per jaar.

De volgende provincies zijn als Provinciale Staten gezamenlijk lid van Statenlidnu:
Limburg, Zuid-Holland, Zeeland, Drenthe, Fryslân, Flevoland, Overijssel en Groningen

Voor meer informatie over het lidmaatschap kunt u terecht bij uw statengriffier, want op grond van het Rechtspositiebesluit Staten- en commissieleden vergoedt de Provincie de contributie van de beroepsvereniging Statenlidnu.

Ben je nog geen lid? Inschrijven [HIER](#).

Statenlidnu

Herengracht 23 | 2511 EG | Den Haag

info@statenlidnu.nl

Wil je van alles op de hoogte blijven van Statenlidnu?

Bekijk de website [statenlidnu.nl](https://www.statenlidnu.nl) en volg ons op

LinkedIn

Facebook

Instagram

Twitter

